

MONUMENTELE ECATERINEI TEODOROIU DIN JUDEȚUL VRANCEA

Lelia Pavel

Cele două monumente ridicate în memoria acestei eroine se află în localitățile: Glodu, comuna Fitionești (unde a fost mormântul vremelnice al eroinei) și Muncelu, comuna Străoane (aici pierind în focul luptelor din vara anului 1917).

Pe aceste meleaguri se poate ajunge plecând din orașul Panciu. Pentru prima localitate se străbate drumul județean ce leagă Panciu de comuna Fitionești, iar de aici, un drum forestier conduce călătorul până la punctul Glodu unde se află monumentul.

La monumentul de la Muncelu se ajunge mergând pe traseul turistic către Soveja, pe șoseaua care „străbate satul Muncelu al cărui nume amintește de grelele bătălii ce s-au dat, în aceste locuri în timpul Primului Război Mondial”¹.

Monumentele sunt omagiul adus de către locuitorii județului eroinei de la Jiu, Ecaterina Teodorescu, „copila plaiurilor Jiului, vrednic vlăstar din rasa care a dat pe Tudor Vladimirescu, a însemnat cu viața ei scurtă o dâră luminoasă pe cărările întunecate ale calvarului războiului nostru, începând cu Jiul, unde a răsărit și sfârșind cu Muncelu unde a apus”².

Ecaterina Teodorescu (pe numele ei de naștere Teodorescu Cătălina) s-a născut în comuna Vădeni, județul Gorj, la 14 ianuarie

¹ Emil Giurgea, *Vrancea. Ghid turistic al județului*, Editura Sport - Turism, București, 1977, p. 125.

² Constantin Kirițescu, *Istoria Războiului pentru Întregirea României 1916 - 1919*, volumul al II-lea, a fost premiat de Academia Română cu Premiul Năsturel 1923, Tipografia „România Nouă” Teodor I. Voinea, București, p. 394.

1894 și a murit la 22 august 1917, în zona Muncelu, județul Putna. A urmat cursurile primare la Tg. Jiu, aici studiind, între altele, vioara și limba germană, apoi la București până în clasa a VI-a de liceu. Cu ocazia războiului din anul 1913 se înscrie la cercetași. În anul 1916, întoarsă în Gorj, continuă activitatea în rândul cercetașilor, începând „să îngrijească răniții veniți în Tg. Jiu după primele lupte cu nemții. Infirmieră voluntară pe câmpul de bătaie, în octombrie generalul Dragalina îi oferă propria-i manta pentru a o feri de frig. După moartea fratelui său, Ecaterina Teodorescu - cum e înregistrată în evidențele militare - îmbracă haina ostășească și se distinge în luptele de la Tg. Jiu”³.

A intrat în vârtejul războiului din propriul său imbold în ziua de 14 octombrie 1916, în timpul primei bătălii de la Tg. Jiu, la lupta de la Podul Tg. Jiului⁴.

În luna noiembrie 1916, când începe a doua ofensivă la Jiu, s-a prezentat la colonelul Obogeanu ca să fie primită ca voluntar în unul din regimentele de infanterie. A fost primită în Regimentul 18 Infanterie cu care a participat la ofensivă⁵. În timpul luptelor a fost rănită la ambele picioare și la umăr și internată în spital. În timpul retragerilor spre Moldova a ajuns în spitalul de la Iași unde a rămas până în primăvara anului 1917. Aici a fost decorată cu Virtutea Militară de Război și înaintată la gradul de sublocotenent.

După ieșirea din spital a intrat în Regimentul 43 / 59 Infanterie cu gradul de locotenent. A primit comanda unui pluton de infanterie cu care a început pregătirile pentru luptele ce urmau. Împreună cu regimentul său a plecat pe front în ziua de 4 august 1917. La data de 21 august 1917 a fost trimisă pe front cu Divizia a

³ Valeriu Anghel, Alexandru Deșliu, *Vocație și destin. 600 de fișe - portret pentru un tablou spiritual - istoric al județului Vrancea*, Editura Terra, Focșani, 2000, p. 289.

⁴ Jipa Rotaru, *O inițiativă vrânceană demnă de toată lauda întru cinstirea eroilor neamului*, în *Cronica Vrancei*, vol. III, coordonator: Horia Dumitrescu, Editura Pallas, Focșani, 2002, p. 252.

⁵ *Ibidem*.

XI-a română, intrând în focul luptelor înverșunate ce s-au dat pe platoul Muncelului: „În seara zilei de 22 august 1917, după o zi sângeroasă de luptă, Ecaterina Teodoroiu se afla cu plutonul ei în tranșee, pe Dealul Secuiului, deasupra pâ râului Zăbrăuciorului, în zona Muncelului. Observând cu binoclul forțe inamice îndreptându-se spre liniile românești, se ridică deasupra parapetului șanțului - adăpost, îndemnându-și soldații să pornească la atac” ⁶. A fost răpusă de două gloanțe germane dându-și jertfa supremă din dorința de a-și apăra pământul patriei.

A doua zi a fost citată pe Ordinul de zi N-o 1 de către Comandantul Regimentului 43 / 59 Infanterie Lupeni: „În timpul ciocnirilor de eri noapte, pe Dealul Secuiului, a căzut în fruntea plutonului său, lovită în inima-i generoasă, de două gloanțe de mitralieră, voluntara Ecaterina Teodoroiu, din compania 7-a. Pildă rară a unui cald entuziasm, unit cu cea mai stăruitoare energie, aceea, pe cari unii au numit-o pe drept cuvânt „Eroina dela Jiu” și-a dat jertfa supremă, lipsită de orice trufie, de orice deșartă ambiție, numai din dragoste de-a apăra pământul țării noastre, cotropită de dușmani.

Ecaterina Teodoroiu a fost la înălțimea celor mai viteji apărători ai țării sale, pe cari i-a întrecut prin puterea, cu care își înfrângea slăbiciunea femeiască, știind să dovedească vigoarea bărbăției de trup și suflet și calitățile întregi ale unui ostaș, îndrăzneț, neobosit și plin de entuziasmul de-a se face folositor cu orice preț.

Acea care în vitejia-i comunicativă a murit în clipa când se descoperea spre a-și îndemna ostașii cu vorbele: „Înainte băeți, nu vă lăsați, sunteți cu mine” - are drept din clipa aceasta la cinstirea veșnică a tuturor românilor.

Pentru dragostea de țară, pentru simțu-i rar al datoriei, pentru energia și avântul cu care și-a împlinit ceea ce socotea

⁶ Valeriu Anghel, Alexandru Deșliu, *op. cit.*, p. 290.

misiunea ei, până la jertfa supremă, o citez la ordin de zi pe Regiment, dând-o ca pildă tuturor ostașilor”⁷.

A fost înhumată a doua zi, 23 august 1917, în Valea Zăbrăuciorului (Valea Glodului), locul fiind marcat cu un monument câțiva ani mai târziu. Mormântul i-a fost vremelnic deoarece osemintele vor fi deshumate și reînhumate la Tg. Jiu, în iunie 1921, după un popas la Focșani.

În ziua de 5 iunie 1921 „*au fost aduse în oraș, pe un afet de tun, osemintele Ecaterinei Teodoroiu. Detașamente din toate unitățile garnizoanei, în frunte cu muzica Regimentului 50 Infanterie, au întâmpinat sfintele moaște, la 2 km. În afară de oraș, pe drumul Mărășeștilor...La sosirea carului mortuar, corurile și muzica Regimentului 90 Infanterie, toate școalele au intonat în chip măreț „Imnul Regal”...Cortegiul a străbătut Calea Cuza Vodă, strada Centrală, strada Mare, Bulevardul Carol până la Capela Militară, unde s-a depus sicriul cu osemintele”⁸.*

Cu ocazia acestui eveniment s-a întocmit un program în care s-a prevăzut ca în ziua de 7 iunie 1921, osemintele eroinei să fie transportate spre Tg. Jiu⁹. La data respectivă, cu același ceremonial, rămășițele Ecaterinei Teodoroiu au fost duse la gara din Focșani, de unde au pornit spre Tg. Jiu.

Societatea „*Mormintele Eroilor*” din Craiova, la inițiativa comitetului local, a luat hotărârea să ridice cu această ocazie un monument eroinei chiar în orașul Craiova. Pentru realizarea acestuia erau necesare fonduri bănești care s-au strâns, ca la mai toate operele comemorative, prin colectă publică și liste de subscripție. Poliția din Focșani a răspuns afirmativ la apelul celor din Craiova. La data de

⁷ Arhivele Naționale Vrancea (în continuare se va cita: A. N. Vn.), fond Primăria Orașului Focșani, dosar nr. 104 / 1919, f. 16.

⁸ I. M. Dumitrescu, *Însemnări cu privire la orașul Focșani*, cu o prefață de G. G. Longinescu, tipărit cu prilejul Congresului Ligii Culturale dela Focșani din 28 și 29 iunie 1931, extras din Revista „*Natura*”, Institutul de Arte Grafice „*Bucovina*” I. E. Torouțiu, București, 1931, p. 71 - 72.

⁹ A. N. Vn., fond Prefectura Județului Putna, dosar nr. 62 / 1921, f. 45.

16 iunie 1920, prefectul județului primea o recipisă în valoare de 860 de lei, sumă colectată de către Poliția Focșani „*în scopul ridicării unui monument eroinei sublocotenent Ecaterina Teodoroiu, fecioara de la Jiu și Siret*”¹⁰.

Acțiunea craiovenilor nu a fost una singulară întrucât și locuitorii din fostul județ Putna, unde a căzut eroic Ecaterina Teodoroiu, au luat inițiativa înălțării unor monumente atât pe locul unde aceasta și-a găsit sfârșitul, cât și acolo unde și-a avut mormântul vremelnice, și anume: la Muncelu și Glodu.

Întrucât locul de la Glodu nu era marcat cu nici un semn de aducere aminte că eroina a fost înhumată aici, în anul 1936, s-a înființat un comitet care avea datoria de a se preocupa de ridicarea pe acest loc a unui monument. În acest sens, pretorul plășii Zăbrăuți înainta prefectului o Adresă în care își exprima dorința de a înălța, la Valea Glodului, o cruce eroinei:

„*Domnule Prefect,*

Locul unde a fost mormântul vremelnice al Eroinei Ecaterina Teodoroiu „Valea Glodului”, comuna Fitionești, nefiind simbolizat cu nici o cruce, deși deseori ni se cere a-l arăta numeroșilor vizitatori - excursioniști, au luat inițiativa, împreună cu primarii, notarii, preoții, învățătorii și șefii de secții și posturi de pe valea Zăbrăuțului, de a ridica o cruce (troiță) de piatră, cu un grilaj de fier în beton, pe fostul mormânt al acestei eroine. Crucea urmează a fi inaugurată în luna martie.

*Comitetul v'a desemnat pe Dv. Președinte de onoare, rugându-vă să binevoiți a-i face deosebită cinste de a accepta, fiind aceasta un puternic stimulent și imbold pentru ducerea la bun sfârșit și neîntârziat a acestei inițiative”*¹¹.

Adresa a fost însoțită de procesul - verbal încheiat cu ocazia înființării comitetului, la data de 4 decembrie 1936, din care făceau parte: „*Subs. D. R. Russu Pretorul Plășii Mărășești, Jud. Putna,*

¹⁰ *Ibidem*, dosar nr. 66 / 1921, f. 17.

¹¹ *Ibidem*, dosar nr. 122 / 1937, f. 3.

Grigore Balanca, Petrachi Grigoraș, Eugen Drilea, Const. Codița, și Lazăr Vrabie, Primarii ai Comunelor Mănăstioara, Fitionești, Străoane de Sus, Movilița și Diocheți, Gheorghe Dumitrașcu, Neculai Gafton Învățători din Comuna Mănăstioara, Neculai Trandafir Învățător în comuna Movilița, Gheorghe Lazăr Învățător în comuna Diocheți, Ioan Crișan Învățător în comuna Străoane de Sus, și preot C-tin Bacalu Parohul Bisericei Muncelu, Plut. Major Traciuc Teodor Șeful Secției Păunești, Plut. Major D. Dolea Șeful Secției Jandarmi Crucea de Sus și sergent Instructor Mândricel Gheorghe Șeful Post Jand. Mănăstioara, ne-am constituit astăzi data de mai sus într-un Comitet pentru ridicarea unei cruci comemorative pe locul Valea Glodului Com. Fitionești, unde a fost mormântul vremelnic al Eroinei Ecaterina Teodoroiu răpusă de inamic în luptele de la Muncelu - Putna.

Desemnăm ca Președinte de onoare pe D-nul Prefect al Jud. Putna, iar ca Președinte activ pe domnul Pretor al Plășii Mărășești D. R. Russu.

Comitetul are însărcinarea de a strânge fonduri prin donații ori ce alte mijloace pentru ridicarea crucii comemorative și a îngriji de efectuarea lucrărilor”¹².

Nefiind documente care să ateste înălțarea unui monument la Glodu în anii următori anului 1936, presupunem că a fost așezată o cruce simplă din lemn cu o inscripție pictată cu alb, pe care citim „Viteazul sublocotenent Ecaterina Teodoroiu”.

În anul 1983, din inițiativa a doi localnici: Pătrășcan Gheorghe și Graur Constantin, s-a ridicat alături un monument din beton, care a fost inaugurat la data de 30 octombrie.

Monumentul se constituie dintr-un postament în trei trepte și o coloană paralelipipedică, surmontată pe cea de a treia treaptă, având înălțimea de 2,75 metri.

La baza coloanei, pe toate cele patru laturi s-a redat în relief căsca militară purtată de ostașii români în Războiul Întregirii.

¹² *Ibidem*, f. 4.

Pe fațada sudică s-a săpat în beton inscripția prin care cel ce trece pe lângă monument este invitat să-i cinstească pe eroi: „Călătorule, cu tot ce este mai frumos cinstește eroii”. Pe latura estică a postamentului se menționează că monumentul s-a înălțat „În amintirea eroilor din iulie - august 1917. Slt. Ecaterina Teodoroiu. Deced. 22 Aug. 1917”.

„Lângă mormântul eroinei a fost îngropat cpt. D. Morgan mort 21 Aug. 1917” ne informează cea de a treia inscripție.

Execuția monumentului a fost încredințată unor meșteri locali ce și-au lăsat amprenta pe monument: „Lucrat în septembrie 1983 de Pătrășcanu Gh. și Graur C-tin”, de fapt cei doi fiind și ctitorii acestui monument.

În jurul monumentului s-a turnat o placă din beton în care s-au încastrat piloni din fier, legați între ei cu lanțuri, constituind protecția acestuia.

O altă inițiativă demnă de laudă au avut-o și locuitorii comunei Străoane, care doreau ridicarea unui monument chiar pe locul unde a căzut Ecaterina Teodoroiu. În acest sens au format un comitet de inițiativă în anul 1934, așa cum reiese din Adresa pe care Prefectura Putna a înaintat-o Ministerului Muncii, Sănătății și Ocrotirilor Sociale, la data de 16 februarie 1934, în care se specifica precum că: „Avem onoare a înainta în original petiția înregistrată...însoțită de un proces verbal prin care se constituie un comitet care are drept scop ridicarea unui monument Ecaterinei Teodoroiu. Acest monument urmează să fie ridicat în satul Muncelu, comuna Străoane de Sus din acest județ.

Rugându-vă să bine voiți a aproba să se lanseze un număr de 150 liste de subscripție pentru strângerea fondurilor necesare, liste ce vor circula în întreaga țară”¹³.

Prefectura a trimis procesul - verbal la Ministerul Muncii, care, la data de 12 martie 1934, comunica prefecturii că a autorizat comitetul constituit la Străoane, precum și listele de subscripție:

¹³ Ibidem, dosar nr. 106 / 1934, f. 1.

*„Avem onoare a vă face cunoscut că am autorizat Comitetul constituit în satul Muncelu, comuna Străoane de Sus să strângă sumele necesare ridicării unui monument eroinei Ecaterina Teodoroiu prin 150 (una sută cincizeci) liste de subscripție care vor circula în cuprinsul județului Putna și a județelor învecinate până la 15 martie 1935. Listele se vor aviza de un delegat al Prefecturii județului Putna”*¹⁴.

Autorizația este remisă comitetului din Muncelu print-o Adresă a prefecturii Putna, care solicita acestuia să trimită cele 150 de liste pentru a fi avizate de către un delegat al acesteia până la data de 15 noiembrie 1934¹⁵.

Pe lângă strângerea de fonduri, comitetul s-a preocupat și de comemorarea eroinei de la Jiu. La 9 septembrie 1935, prefectul era invitat *„la parastasul anual pentru odihna sufletului eroinei naționale Ecaterina Teodoroiu”*¹⁶, programat pentru data de 23 noiembrie, la ora 10 dimineața, la biserica *„Sfinții Apostoli”* din satul Muncelu.

Termenul de circulație al listelor expirase deja la 15 martie 1935, fără a se înregistra rezultate notabile, ceea ce a determinat comitetul să se adreseze, la 28 august 1935, din nou prefecturii cu rugămintea de a-i permite prelungirea termenului până la data de 15 noiembrie același an¹⁷.

Termenul a fost prelungit cu autorizarea Ministerului Muncii, Sănătății și Ocrotirilor Sociale până la 15 martie 1936, cu condiția ca atunci când acesta va expira, *„în asistența unui delegat al prefecturii județului Putna se va încheia un proces verbal de rezultatul bănesc”*¹⁸, rezultat care la rândul lui trebuia comunicat ministerului mai sus menționat. Dar nici această prelungire n-a adus rezultatele scontate, astfel că membrii comitetului au apelat din nou la prefect cu aceeași

¹⁴ *Ibidem*, dosar nr. 107 / 1934, f. 20.

¹⁵ *Ibidem*, f. 57.

¹⁶ *Ibidem*, dosar nr. 114 / 1935, f. 8.

¹⁷ *Ibidem*, dosar nr. 117 / 1935, f. 51.

¹⁸ *Ibidem*, f. 54.

rugămintele de a interveni pe lângă minister pentru o nouă prelungire a colectei. În Adresa comitetului se specifica precum că: „*Criza care a stăpânit piața economică în ultimii ani, a fost o mare piedică în avântul nostru. Prea puține liste au fost lansate, prea puține și neînsemnate sume au fost colectate...*”¹⁹. În continuarea Adresei se solicita o prelungire de încă șase luni a colectei și totodată prefectul era rugat să stăruie „*să se prevadă în bugetul fiecărei comune, cu ocazia alcătuirii bugetului pe anul 1936 / 1937, câte o sumă ca contribuție sau ajutor la ridicarea monumentului Ecaterinei Teodoroiu*”²⁰.

La 9 iulie 1936, prefectura face o nouă intervenție pe lângă același minister solicitând o nouă prelungire a termenului pentru listele de subscripție, anexând la Adresa respectivă și un proces - verbal încheiat de către reprezentantul prefecturii în persoana șefului serviciului administrativ al acestei prefecturi, Ioan M. Dimitrescu, care verificase rezultatul bănesc strâns până la acea dată și care constatare cu această ocazie că se plasaseră doar 10 liste și nici una nu se returnase comitetului²¹.

Procesul - verbal fusese cerut de către Ministerul Muncii după ce expirase termenul de colectare²². În urma analizării procesului - verbal, ministerul în cauză autorizează o nouă prelungire a termenului de circulație a listelor până la 1 februarie 1937, autorizație pe care o comunică Prefecturii Putna la 18 iulie 1936²³.

Înainte de a trece și acest ultim termen, prefectura cerea comitetului din Muncelu situația exactă a fondurilor strânse prin listele de subscripție în vederea întocmirii unui proces - verbal de constatare a rezultatelor obținute până atunci. Ca răspuns, comitetul

¹⁹ *Ibidem*, dosar nr. 123 / 1936, f. 17.

²⁰ *Ibidem*.

²¹ *Ibidem*, f. 29.

²² *Ibidem*, f. 18.

²³ *Ibidem*, f. 31.

trimitea prefecturii o Adresă, la 21 ianuarie 1937 ²⁴, în care se prezenta astfel situația:

„1) Un tablou de 20 liste plasate și

2) în ființă 130 liste

Total 150 liste” ,

Iar în continuarea Adresei se consemna „*chiar azi am făcut adresă pentru Dl. Comandant al Diviziei locale cu 10 liste și D-lui Inspector Școlar al județului Putna și R. Sărat, 30 liste.*

De asemenea tot azi voi trimite la Buzău 8 liste cerute personal de Dl. Maior Filibiu, însă am ținut ca să fie întâi prezentate D-voastră pentru a se dresa cuvenitul proces - verbal, care de altfel a fost dresat la timp când s-a cerut amânarea.

...vă rugăm, Domnule Prefect, să binevoiți odată cu înaintarea rezultatului și intervenția pentru ultima amânare până la 1 Noiembrie a.c., cunoscând că până în prezent și viitor toate cheltuielile se suportă de comitet” .

Adresei i s-a anexat și un proces - verbal încheiat între „*I. M. Dimitrescu șeful serviciului Ad-tiv din Prefectura Jud. Putna și cu D-l Constantin Manoliu Președintele Comitetului instituit pentru ridicarea monumentului Eroinei Ecaterina Teodorescu din satul Muncelu din acest județ am verificat situația listelor de subscripție*

Din cele 150 liste de subscripție ce au fost aprobate a se lansa s'au plasat la diferite persoane și autorități un număr de 69, din care nu s'a încasat până astăzi nici o sumă, iar restul de 81 liste găsite astăzi în ființă urmează a fi răspândite” ²⁵.

Expirând și ultimul termen acordat comitetului pentru răspândirea listelor, prefectul Sărățeanu, la data de 8 aprilie 1937, se adresa notarului comunei Străoane de Jos cu rugămintea de a pune în vedere „*Domnului Președinte al Comitetului pentru ridicarea monumentului să se prezinte la Prefectură cu toate actele relative spre*

²⁴ *Ibidem*, dosar nr. 124 / 1937, f. 3.

²⁵ *Ibidem*, f. 4.

*a se încheia procesul - verbal de rezultatul bănesc obținut întrucât termenul de colectare a expirat la 1 Februarie a. c.”*²⁶.

La 19 octombrie 1937, s-a încheiat un nou proces - verbal în urma verificărilor făcute asupra celor 150 de liste, constatându-se, în urma prezentării scriptelor relative de către președintele comitetului, domnul Manoliu, următoarele:

„Din 150 de liste s-au plasat 78 din ele, pe la diferite persoane, 72 liste rămân nedistribuite în arhiva comitetului.

Din listele plasate s'a primit un număr de opt, cu diferite sume care se înglobează în total. ... lei 1.092.

După o listă proprie formată din inițiativa Cohortei „Timotei Cipariu” din Târnava - Mică în urma unui anunț din ziare ... lei 891.

Cu lista Nr. 26 la care este anexată recent Ad-ției Finan. Putna depusă la dispoziția Comitetului de către Reg. 10 Dorobanți ...lei 290.

Total: 2.273 lei.

*Din această sumă nu s'a cheltuit nimic, întrucât toate cheltuielile au fost suportate de D-l C. Manoliu, președintele Comitetului”*²⁷.

La colecta pentru monument a contribuit și editura „Țărâncuța” din Balș, județul Romanați, care, la 13 decembrie 1935, comunica Prefecturii Județului Putna că fusese informată din presă că „în comuna Muncelu din județul d-voastră se va ridica un monument Ecaterinei Teodoroiu...”²⁸ și trimitea, în acest scop, un număr de 100 exemplare din cartea „Ecaterina Teodoroiu eroina de la Jiu și Muncel” apărută la acea editură, urmând ca fondurile realizate din vânzarea acestora să fie folosite la înălțarea monumentului.

Având în vedere puținele fonduri colectate, prefectul făcea, la data de 5 noiembrie 1937, o nouă intervenție pe lângă Ministerul Muncii pentru prelungirea termenului colectei cu încă un an, având în

²⁶ *Ibidem*, f. 29.

²⁷ *Ibidem*, f. 115.

²⁸ *Ibidem*, dosar nr. 56 / 1935, f. 93.

vedere faptul că „*locuitorii județului au promis ajutorul lor în urma convingerilor ce li s-au făcut de către organizatori*”²⁹.

La data de 17 noiembrie 1937³⁰, prefectura intră în posesia autorizației Ministerului Muncii, prin care termenul stabilit pentru colectă fusese prelungit până la 15 martie 1938, dar numai pentru listele de subscripție rămase necompletate. Rezultatul primit de la sus numitul minister a fost comunicat președintelui comitetului din Muncelu câteva zile mai târziu, la 22 noiembrie³¹.

Comitetul s-a preocupat, în afara acțiunii de strângere de fonduri pentru monument, și de alte acțiuni, mai ales de comemorare a eroinei, așa cum a fost parastasul pregătit pentru data de 27 noiembrie 1938, în satul Muncelu, „*unde neprihănită fecioară a luptat vitejește și unde și-a dat obștescul sfârșit*”³². La acest eveniment a primit invitație și prefectul, căruia i se adresase rugămintea de a interveni pe lângă autoritățile din comunele Străoane de Sus, de Jos și Crucea de Sus ca să participe la acest eveniment.

Cu toate eforturile depuse, comitetul de inițiativă de la Muncelu, nu a reușit să strângă toate fondurile necesare pentru a putea demara lucrările de ridicare a monumentului. La patru ani de la înființarea sa, încă mai continua să plaseze liste de subscripție sau să adune fondurile bănești de pe listele deja plasate cu ani în urmă. Cele afirmate mai sus sunt confirmate de Adresa din 4 mai 1938, prin care comitetul amintea prefectului că trecuseră patru ani de la înființarea sa, dar „*din diferite împrejurări nu s’au putut distribui toate listele deși sunt în număr de 150 și care sunt vizate de Onorata Prefectură a județului Putna*”³³. În adresa respectivă se solicita prefecturii să restituie cele șase liste pe care aceasta le primise cu un an înainte, încă din 16 noiembrie 1937. În cazul în care se reușise răspândirea acestor

²⁹ *Ibidem*, f. 114.

³⁰ *Ibidem*, f. 121.

³¹ *Ibidem*, f. 123.

³² *Ibidem*, dosar nr. 129 / 1938, f. 465.

³³ *Ibidem*, dosar nr. 134 / 1938, f. 364.

liste în județ, atunci să se trimită sumele strânse prin listele respective, ținând cont de faptul că termenul de circulație expirase de mult.

De asemenea, se menționa faptul că Primăria comunei Țifești alocase din bugetul comunei suma de 1.000 de lei pentru sprijinirea comitetului în ridicarea monumentului ³⁴.

Plasarea listelor și strângerea sumei necesare construcției a fost destul de dificilă, având în vedere faptul că nici până în anul 1940 nu reușise să plaseze toate listele și nici să demareze înălțarea monumentului.

În aprilie 1940, Inspectoratul Silvic din Focșani a venit cu o propunere pe care a înaintat-o printr-o Adresă prefecturii și care consta într-un „*Monument viu*”, însoțită și de o schiță și de următoarele explicații:

„ 1) *Toți pueții prevăzuți a se planta de speciile de molid, stejar, tue, ulm de samară, se găsește la pepinierele, aparținând serviciului Județean Silvic Putna.*

2) *Dl. inginer Dan Stelian, va pune în mod gratuit acești pueți la cererea autorităților însărcinați cu înfăptuirea acestui monument.*

3) *Înainte de a începe plantarea, vă rugăm să dispuneți ca terenul să fie împrejmuiruit cu material lemnos...*

4) *Îndată ce lucrările de mai sus vor fi terminate, să se anunțe acest Inspectorat pentru a proceda imediat la plantare.*

5) *Odată cu aceasta, cu onoare vă rugăm să binevoiți a interveni pe lângă Pref. Gorj, ca să ni se comunice adresa rudelor eroinei cum și o fotografie dacă au - a acestei cercetașe eroice.*

6) *Serviciul tehnic al județului va scoate mai multe copii după alăturata schiță”* ³⁵.

Pentru protecția acestui „*Monument Viu*” trebuia realizată o împrejmuire care necesita material lemnos. În acest sens, Pretura Plășii Mărășești se adresa, la 1 aprilie 1940, Prefecturii Județului

³⁴ *Ibidem.*

³⁵ *Ibidem*, dosar nr. 96 / 1940, f. 5 - 5 verso.

Putna, cu rugămintea de a interveni pe lângă Ocolul Silvic ca „să ni se dea dela Ocolul Silvic din pădurea Varnița următorul material necesar unei împrejurări de protecția plantației.

110 țărui de stejar a 2,50 m. lungime.

156 lețuri de plop a 5 - 6 m. lungime.

Această împrejurare este necesar a se face de urgență, neputând face plantația fiind expus încălcării cu vitele” ³⁶.

Transportul materialelor necesare împrejurării trebuia să se facă cu ajutorul locuitorilor din comună. Tot prin aceeași adresă se mai solicitau și 300 de puieți de brazi și de molid pentru a se realiza o plantare ornamentală a terenului stabilit pentru monument ³⁷. Puieții de stejar trebuiau procurați de la Panciu.

Adresa către prefectură a fost însoțită de o schiță a terenului cu viitoarea amenajare ³⁸.

Prefectul a înaintat spre aprobare această adresă la Casa Autonomă a Pădurilor Statului - București, la data de 3 aprilie 1940 ³⁹. În același timp s-au trimis adrese la Inspectoratul Silvic Județean pentru procurarea puieților, precum și la Ocolul Silvic din Soveja pentru materialul lemnos necesar împrejurării ⁴⁰. Cei de la Soveja erau rugați ca să pună la dispoziția comitetului din comuna Străoane de Sus materialul lemnos de care aveau nevoie pentru a îngrădi terenul⁴¹.

Pentru a intra în posesia locației rudelor Ecaterinei Teodoroiu, precum și a unei fotografii, prefectura s-a adresat Poliției din Tg. Jiu, la 13 aprilie 1940 ⁴², specificând că această fotografie este necesară pentru realizarea monumentului eroinei de la Muncelu.

³⁶ *Ibidem*, f. 1.

³⁷ *Ibidem*.

³⁸ *Ibidem*, f. 6.

³⁹ *Ibidem*, f. 2.

⁴⁰ *Ibidem*, f. 7.

⁴¹ *Ibidem*, f. 9.

⁴² *Ibidem*, f. 8.

Pe de altă parte, comitetul însărcinat cu realizarea monumentului a trimis la Societatea „Cultul Eroilor”, la 18 aprilie 1940, o Adresă prin care se solicita un model de monument din albumul pe care societatea îl deținea și în care se aflau schițe de monumente avizate de către Ministerul Culturii și Artelor. În această adresă se specifica precum că: *„În urma celor stabilite în convorbirea avută cu D-vstră, am onoare a vă aduce la cunoștință că vizitând atelierile Dvs. am găsit confecționată Troița de piatră Model Nr. 1 (pag. 6 din albumul Dvs.) pentru a fi instalată pe locul unde a încetat din viață Eroina Ecaterina Teodorescu.”*

*Față de permisiunea ce a-ți binevoit a ne face că acest monument va fi donat de Dvs. cu onoare vă rugăm să binevoiți a dispune să ni se trimită planul acestei troițe pentru a putea începe de urgență construirea soclului pe care va fi așezată”*⁴³.

La data de 11 mai 1940, prefectura intră în posesia planului troiței (a fost executat de către arhitectul Florin Stănculescu în anul 1939)⁴⁴ trimis de către Societatea „Cultul Eroilor”, care atenționa că: *„troița în chestiune nu este din piatră ci din beton armat și Ministerul Culturii și Artelor nu permite ridicarea de monumente din astfel de material.”*

În acest sens există I. D. nr. 4250, publicat în Mon. Oficial nr. 293 din 16. XII. 1938.

*Dacă Dvs. puteți obține aprobarea relativă, Societatea poate expedia monumentul oricând - comunicați și inscripția ce doriți a fi gravată pe monument cum și stația C. F. R. unde să o trimitem”*⁴⁵.

Atât comitetul, cât și prefectura s-au preocupat în continuare de realizarea „Monumentului viu” de la Străoane, așa cum rezultă dintr-o altă Adresă a Preturii Plășii Mărășești, din 18 septembrie 1940, în care propunea: *„ca șoseaua județeană Tișița - Panciu - Soveja care o plantăm anul acesta cu pueți de nuci de la Muncelu, pe punctul*

⁴³ *Ibidem*, f. 11.

⁴⁴ *Ibidem*, f. 14.

⁴⁵ *Ibidem*, f. 13.

*Monument „Ecat. Teodoroiu” și până la 6 km. Spre Tișița dela monumentul Victoriei până la Bătinești să fie continuată plantarea de către comunele Bătinești și Făurei”*⁴⁶.

Pentru materialul lemnos necesar împrejmuirii, Ocolul Silvic din Soveja și-a dat acordul, anunțând, printr-o Adresă, comitetul că acesta poate fi achiziționat contra cost de la cantonul din Varnița⁴⁷. În Adresă se comunica precum că materialul putea fi cumpărat „la preț de regie, numai să se prezinte un delegat cu suma necesară la Cantonul Varnița la Brig. Popa Zainea care va emite bonul de vânzare”⁴⁸.

În acest sens, Direcția V Regională Silvică din București anunță prefectura, la 24 iunie 1940, că materialul lemnos necesar împrejmuirii nu putea fi livrat decât contra cost⁴⁹.

De la înființarea Comitetului din Muncelu în anul 1934, au trecut șase ani fără ca eforturile depuse de către membrii săi să se finalizeze cu înălțarea unui monument eroinei Ecaterina Teodoroiu. Credem că ambele variante: atât „eternizarea în bronz”, cât și „Monumentul viu” nu s-au putut ridica din cauza lipsei fondurilor bănești întrucât listele de subscripție nu s-au răspândit în totalitate și alte posibilități nu au mai existat. Apoi, începutul celei de a doua mari conflagrații mondiale a determinat abandonarea acestor proiecte.

Visul locuitorilor din satul Muncelu și al celor din comuna Străoane s-a realizat mult mai târziu, în anul 1972, când s-a înălțat monumentul Ecaterinei Teodoroiu, care poate fi admirat trecând prin localitate pe traseul turistic spre Soveja, la ieșirea din satul Muncelu, pe cel mai înalt punct al traseului, la aproximativ 1 km. nord - vest de sat.

Monumentul se înfățișează ca o coloană paralelipipedică, înaltă de șase metri, realizată din beton, surmontată de un postament

⁴⁶ *Ibidem*, f. 16.

⁴⁷ *Ibidem*, f. 10.

⁴⁸ *Ibidem*, f. 3.

⁴⁹ *Ibidem*, f. 4.

prismatic, amplasat la rândul său pe o platformă din beton, de plan dreptunghiular. Aproximativ la jumătatea coloanei a fost montat un basorelief de formă dreptunghiulară, ce o înfățișează pe eroină bust, din profil, sub care s-a aplicat o placă de marmură albă pe care se poate citi inscripția: *„Pe aceste locuri a căzut eroic în luptele pentru apărarea patriei la 22 august 1917 sublocotenentul Ecaterina Teodoriu”*.

Autorul basoreliefului și-a pus semnătura în dreapta, jos, pe basorelief: *„Octav Iliescu, 1972”*.

Monumentul a fost amplasat în mijlocul unei platforme pietruite, în trepte, protejată pe trei din laturi de un zid din piatră de râu.

Monumentul Ecaterinei Teodoriu (Muncelu, comuna Străoane)